

Prawo o ruchu drogowym. Komentarz

Wydanie 2.

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Prawo o ruchu drogowym¹

z dnia 20 czerwca 1997 r. (Dz.U. Nr 98, poz. 602)

Tekst jednolity z dnia 1 marca 2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 450)²

(zm.: Dz.U. 2020, poz. 1517; 2021, poz. 54, poz. 463, poz. 694, poz. 720, poz. 1641, poz. 1997, poz. 2165, poz. 2269, poz. 2328; M.P. 2021, poz. 721)

Dział I. Przepisy ogólne

Literatura: *L. Gardocki* (red.), System Prawa Karnego, t. 8. Przepięstwa przeciwko państwu i dobrom zbiorowym, Warszawa 2013; *Ł. Góździaszek*, Elektroniczne deskorolki i podobne urządzenia, EP 2016, Nr 2; *W. Kotowski*, Prawo o ruchu drogowym. Komentarz, Warszawa 2011; *B. Łopalewski*, Łyżworolkarz jako uczestnik ruchu drogowego w Polsce. Uwagi porównawcze na tle regulacji w Niemczech i w Austrii, PnD 2014, Nr 1; *K.J. Pawelec*, Prawo o ruchu drogowym. Zasady bezpieczeństwa. Kierowca/wypadki, Komentarz, Warszawa 2005; *tenże*, Wypadek drogowy, Warszawa 2003; *R.A. Stefański*, Glosa do wyroku SN z 25.10.2007 r., III KK 270/07, Prok. i Pr. 2008, Nr 5; *tenże* (red.), Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 2015; *tenże*, Prawo o ruchu drogowym. Komentarz, Warszawa 2008; *tenże*, Przepięstwa przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i w komunikacji, Rozdział XX i XXI Kodeksu karnego, Komentarz, Warszawa 2000; *E. Traple*, Dalszy obrót towarami z podrobionymi znakami towarowymi bez sankcji karnej?, Glosa 2005, Nr 4; *C. Żrodowski*, O należy status wrotkarza na drodze, PnD 2012, Nr 1.

Art. 1. [Zakres regulacji]

1. Ustawa określa:

- 1) zasady ruchu na drogach publicznych, w strefach zamieszkania oraz w strefach ruchu;
- 2) zasady i warunki dopuszczenia pojazdów do tego ruchu, a także działalność właściwych organów i podmiotów w tym zakresie;
- 3) wymagania w stosunku do innych uczestników ruchu niż kierujący pojazdami;
- 4) zasady i warunki kontroli ruchu drogowego.

2. Przepisy ustawy stosuje się również do ruchu odbywającego się poza miejscami wymienionymi w ust. 1 pkt 1, w zakresie:

- 1) koniecznym dla uniknięcia zagrożenia bezpieczeństwa osób;
- 2) wynikającym ze znaków i sygnałów drogowych.

¹ Treść odnośnika publikujemy na końcu ustawy.

² Tekst jednolity ogłoszono dnia 12.03.2021 r.

3. Zadania samorządu województwa, o których mowa w art. 75aa–75ac, art. 140g ust. 2, art. 140i i art. 140k, stanowią zadania z zakresu administracji rządowej.

Spis treści

	Nb
1. Uwagi ogólne	1
2. Droga publiczna	2
3. Drogi wewnętrzne	3
4. Strefa zamieszkania	4
5. Uczestnik ruchu	5

1 1. Uwagi ogólne. Przepis reguluje zakres stosowania ustawy – Prawo o ruchu drogowym. Zakres przedmiotowy obejmuje zasady ruchu na:

- 1) drogach publicznych,
- 2) w strefach zamieszkania oraz
- 3) w strefach ruchu.

Przepisy regulują także zasady i warunki dopuszczenia pojazdów do ruchu, a także działalność właściwych organów i podmiotów w tym zakresie. Kluczowe pojęcia dla określenia zakresu zastosowania ustawy definiuje art. 2 PrDrog.

2 2. Droga publiczna. Przepisy Prawa o ruchu drogowym stosują się do ruchu na drogach publicznych. Pojęcie drogi publicznej zawiera art. 1 DrPublU. Drogą publiczną jest droga zaliczona na podstawie przepisów ww. ustawy do jednej z kategorii dróg, z której może korzystać każdy, zgodnie z jej przeznaczeniem, z ograniczeniami i wyjątkami określonymi w tej ustawie lub innych przepisach szczególnych. Drogi publiczne ze względu na pełnione funkcje dzielą się na drogi krajowe, drogi wojewódzkie, drogi powiatowe oraz drogi gminne. Są to drogi ogólnie dostępne. Do korzystania z nich nie jest potrzebne zezwolenie podmiotu dysponującego. Elementem konstytutywnym drogi publicznej jest zaliczenie do tej kategorii. Brak decyzji o zaliczeniu danej drogi do tej kategorii powoduje, że droga nie jest drogą publiczną (*K.J. Pawelec*, Prawo o ruchu drogowym, 2005, komentarz do art. 1).

3 3. Drogi wewnętrzne. Drogi, które nie są zaliczane do dróg publicznych stanowią tzw. drogi wewnętrzne. Są to m.in. drogi osiedlowe, place pod dworcami kolejowymi, autobusowymi oraz pętle autobusowe.

4 4. Strefa zamieszkania. Drugą kategorią obszarów, do której stosuje się przepisy o ruchu drogowym jest strefa zamieszkania (art. 2 pkt 16 PrDrog). Jest to obszar obejmujący drogi publiczne lub inne drogi, na którym obowiązują szczególne zasady ruchu drogowego, a wjazdu i wyjazdu oznaczone są odpowiednimi znakami drogowymi. Od strefy zamieszkania należy odróżnić strefę ruchu (art. 2 pkt 16a DrPublU). W strefie ruchu obowiązują ogólne zasady organizacji ruchu i zasada pierwszeństwa z prawej strony. Strefy ruchu znajdują się m.in. przy wjazdach do centrów handlowych, bądź supermarketów. Obszar ten obejmuje co najmniej jedną drogę wewnętrzną. Wjazd i wyjazd ze strefy ruchu oznaczone są odpowiednimi znakami drogowymi.

5 5. Uczestnik ruchu. Zakres podmiotowy ustawy odnosi się do wszystkich uczestników ruchu oraz wszystkich pojazdów znajdujących się na drogach. Zakres

podmiotowy ustawy odnosi się także do wymagań w stosunku do innych uczestników ruchu niż kierujący pojazdami oraz zasad i warunków kontroli ruchu drogowego. Uczestnik ruchu, zgodnie z art. 2 pkt 17 PrDrog jest to pieszy, osoba poruszająca się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch, kierujący, a także inne osoby przebywające w pojeździe lub na pojeździe znajdującym się na drodze. Będzie to więc zarówno pieszy, kierowca jak i pasażer, rowerzysta, motocyklista, osoba na wózku inwalidzkim oraz osoba poruszająca się innym pojazdem. Pojazdem jest natomiast zgodnie z art. 2 pkt 31 PrDrog środek transportu przeznaczony do poruszania się po drodze oraz maszyna lub urządzenie do tego przystosowane, z wyjątkiem urządzenia wspomagającego ruch. Pojazd przeznaczony jest do poruszania się, jeżeli poruszanie się jest jego zasadniczą funkcją. Natomiast przystosowanie oznacza w tym przypadku zdolność, czyli odnosi się do funkcji dodatkowych danego obiektu. Dlatego do pojazdów zalicza się kombajny, dźwigi, maszyny drogowe, mimo iż poruszanie się nie jest ich podstawową funkcją. W doktrynie wskazuje się na cechę przystosowania do poruszania się, jako na kluczową w definicji pojazdu (R.A. Stefański, w: R.A. Stefański (red.), Kodeks karny, 2000, rozdział XX i XXI – Przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i w komunikacji, s. 404). Kierującym jest natomiast, zgodnie z art. 2 pkt 20 PrDrog, zarówno osoba, która kieruje pojazdem lub zespołem pojazdów, jak i osoba, która prowadzi kolumnę pieszych, jedzie wierzchem albo pędzi zwierzęta pojedynczo lub w stadzie.

Z zakresu art. 1 ust. 2 PrDrog wynika, że zasady i reguły zawarte w przepisach ustawy – Prawo o ruchu drogowym powinny być stosowane także poza drogami publicznymi w sytuacji, gdy:

- 1) zachodzi konieczność uniknięcia zagrożenia bezpieczeństwa;
- 2) wynika to ze znaków i sygnałów drogowych. Wyszczególnienie to ma charakter zamknięty.

Zatem w innych sytuacjach można nie przestrzegać zasad i szczegółowych przepisów prawa drogowego (K.J. Pawelec, Prawo o ruchu drogowym, 2005, komentarz do art. 1). Jak wskazał SN w wyr. z 11.10.2000 r. (IV KKN 250/00, Prok. i Pr. 2001, Nr 4, poz. 19), przepisy ustawy – Prawo o ruchu drogowym stosuje się wprawdzie do ruchu odbywającego się poza drogami publicznymi, jeżeli jest to konieczne dla uniknięcia zagrożenia bezpieczeństwa uczestników tego ruchu, a ruchem lądowym jest nie tylko ruch na drogach publicznych, ale również na terenach budowlanych czy przemysłowych – to jednak musi być to ruch w miejscu powszechnie dostępnym.

Art. 2. [Słowniczek]

Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1)³ droga – wydzielony pas terenu składający się z jezdni, pobocza, chodnika, drogi dla pieszych lub drogi dla rowerów, łącznie z torowiskiem pojazdów szynowych znajdującym się w obrębie tego pasa, przeznaczony do ruchu lub postoju pojazdów, ruchu pieszych, ruchu osób poruszających się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch, jazdy wierzchem lub pędzenia zwierząt;

³ Art. 2 pkt 1 w brzmieniu ustawy z dnia 30.03.2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 720), która wchodzi w życie 20.05.2021 r.

- 1a) droga publiczna – drogę w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 470, 471, 1087 i 2338 oraz z 2021 r. poz. 54);
- 1b) droga wewnętrzna – drogę w rozumieniu art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych;
- 2) droga twarda – drogę z jezdnią o nawierzchni bitumicznej, betonowej, kostkowej, klinkierowej lub brukowcowej oraz z płyt betonowych lub kamienno-betonowych, jeżeli długość nawierzchni przekracza 20 m; inne drogi są drogami gruntowymi;
- 3) autostrada – drogę dwujezdniową, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi, na której nie dopuszcza się ruchu poprzecznego, przeznaczoną tylko do ruchu pojazdów samochodowych, z wyłączeniem czterokołowca, które na równej, poziomej jezdni mogą rozwinąć prędkość co najmniej 40 km/h, w tym również w razie ciągnięcia przyczep;
- 4) droga ekspresowa – drogę dwu- lub jednojezdniową, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi, na której skrzyżowania występują wyjątkowo, przeznaczoną tylko do ruchu pojazdów samochodowych, z wyłączeniem czterokołowca;
- 5) droga dla rowerów – drogę lub jej część przeznaczoną do ruchu rowerów, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi; droga dla rowerów jest oddzielona od innych dróg lub jezdni tej samej drogi konstrukcyjnie lub za pomocą urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- 5a) pas ruchu dla rowerów – część jezdni przeznaczoną do ruchu rowerów w jednym kierunku, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi;
- 5b) śluza dla rowerów – część jezdni na wlocie skrzyżowania na całej szerokości jezdni lub wybranego pasa ruchu przeznaczona do zatrzymania rowerów w celu zmiany kierunku jazdy lub ustąpienia pierwszeństwa, oznaczona odpowiednimi znakami drogowymi;
- 6) jezdnia – część drogi przeznaczoną do ruchu pojazdów; określenie to nie dotyczy torowisk wydzielonych z jezdni;
- 7) pas ruchu – każdy z podłużnych pasów jezdni wystarczający do ruchu jednego rzędu pojazdów wielośladowych, oznaczony lub nieoznaczony znakami drogowymi;
- 8) pobocze – część drogi przyległą do jezdni, która może być przeznaczona do ruchu pieszych lub niektórych pojazdów, postoju pojazdów, jazdy wierzchem lub pędzenia zwierząt;
- 9) chodnik – część drogi przeznaczoną do ruchu pieszych;
- 10) skrzyżowanie – przecięcie się w jednym poziomie dróg mających jezdnię, ich połączenie lub rozwidlenie, łącznie z powierzchniami utworzonymi przez takie przecięcia, połączenia lub rozwidlenia; określenie to nie dotyczy przecięcia, połączenia lub rozwidlenia drogi twardej z drogą gruntową, z drogą stanowiącą dojazd do obiektu znajdującego się przy drodze lub z drogą wewnętrzną;
- 10a) szkoda istotna – szkodę w zakresie elementów układu nośnego, hamulcowego lub kierowniczego pojazdu mającą wpływ na bezpieczeństwo ruchu drogowego, kwalifikującą pojazd do dodatkowego badania technicznego

i stwierdzoną przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny lub przez zakład ubezpieczeń w związku z otrzymanym zgłoszeniem szkody z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia, o którym mowa w dziale II w grupach 3 i 10 załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz.U. z 2020 r. poz. 895, 1180 i 2320);

- 11) przejście dla pieszych – powierzchnię jezdni, drogi dla rowerów lub torowiska przeznaczoną do przechodzenia przez pieszych, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi;
- 12) przejazd dla rowerzystów – powierzchnię jezdni lub torowiska przeznaczoną do przejeżdżania przez rowerzystów, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi;
- 13) przystanek – miejsce zatrzymywania się pojazdów transportu publicznego, oznaczone odpowiednimi znakami drogowymi;
- 14) tunel – budowlę na drodze, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi;
- 15) obszar zabudowany – obszar oznaczony odpowiednimi znakami drogowymi;
- 16) strefa zamieszkania – obszar obejmujący drogi publiczne lub inne drogi, na którym obowiązują szczególne zasady ruchu drogowego, a wjazdy i wyjazdy oznaczone są odpowiednimi znakami drogowymi;
- 16a) strefa ruchu – obszar obejmujący co najmniej jedną drogę wewnętrzną, na który wjazdy i wyjazdy oznaczone są odpowiednimi znakami drogowymi;
- 17)⁴ uczestnik ruchu – pieszego, osobę poruszającą się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch, kierującego, a także inne osoby przebywające w pojeździe lub na pojeździe znajdującym się na drodze;
- 18)⁵ pieszy – osobę znajdującą się poza pojazdem na drodze i niewykonującą na niej robót lub czynności przewidzianych odrębnymi przepisami; za pieszego uważa się również osobę prowadzącą, ciągnącą lub pchającą rower, motorower, motocykl, hulajnogę elektryczną, urządzenie transportu osobistego, urządzenie wspomagające ruch, wózek dziecięcy, podręczny lub inwalidzki, osobę poruszającą się w wózku inwalidzkim, a także dziecko w wieku do 10 lat kierujące rowerem pod opieką osoby dorosłej;
- 18a)⁶ urządzenie wspomagające ruch – urządzenie lub sprzęt sportowo-rekreacyjny, przeznaczone do poruszania się osoby w pozycji stojącej, napędzane siłą mięśni;
- 19) kolumna pieszych – zorganizowaną grupę pieszych prowadzoną przez kierownika lub dowódcę;
- 20) kierujący – osobę, która kieruje pojazdem lub zespołem pojazdów, a także osobę, która prowadzi kolumnę pieszych, jedzie wierzchem albo pędzi zwierzęta pojedynczo lub w stadzie;

⁴ Art. 2 pkt 17 w brzmieniu ustawy z dnia 30.03.2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 720), która wchodzi w życie 20.05.2021 r.

⁵ Art. 2 pkt 18 w brzmieniu ustawy z dnia 30.03.2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 720), która wchodzi w życie 20.05.2021 r.

⁶ Art. 2 pkt 18a dodany ustawą z dnia 30.03.2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 720), która wchodzi w życie 20.05.2021 r.

- 21) kierowca – osobę uprawnioną do kierowania pojazdem silnikowym lub motorowerem;
- 21a) profil kandydata na kierowcę – profil kandydata na kierowcę w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz.U. z 2020 r. poz. 1268 i 1517);
- 21b)⁷ profil kierowcy zawodowego – profil kierowcy zawodowego w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami;
- 22) szczególna ostrożność – ostrożność polegającą na zwiększeniu uwagi i dostosowaniu zachowania uczestnika ruchu do warunków i sytuacji zmieniających się na drodze, w stopniu umożliwiającym odpowiednio szybkie reagowanie;
- 23)⁸ ustąpienie pierwszeństwa – powstrzymanie się od ruchu, jeżeli ruch mógłby zmusić kierującego do zmiany kierunku lub pasa ruchu albo istotnej zmiany prędkości, pieszego – do zatrzymania się, zwolnienia lub przyspieszenia kroku, a osobę poruszającą się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch – do zatrzymania się, zmiany kierunku albo istotnej zmiany prędkości;
- 24) ruch kierowany – ruch otwierany i zamykany za pomocą sygnalizacji świetlnej albo przez uprawnioną osobę;
- 25) niedostateczna widoczność – widoczność występującą od zmierzchu do świtu, a także w warunkach zmniejszonej przejrzystości powietrza od świtu do zmierzchu;
- 26) wymijanie – przejeżdżanie (przechodzenie) obok pojazdu lub uczestnika ruchu poruszającego się w przeciwnym kierunku;
- 27) omijanie – przejeżdżanie (przechodzenie) obok nieporuszającego się pojazdu, uczestnika ruchu lub przeszkody;
- 28) wyprzedzanie – przejeżdżanie (przechodzenie) obok pojazdu lub uczestnika ruchu poruszającego się w tym samym kierunku;
- 29) zatrzymanie pojazdu – unieruchomienie pojazdu niewynikające z warunków lub przepisów ruchu drogowego, trwające nie dłużej niż 1 minutę, oraz każde unieruchomienie pojazdu wynikające z tych warunków lub przepisów;
- 30) postój pojazdu – unieruchomienie pojazdu niewynikające z warunków lub przepisów ruchu drogowego, trwające dłużej niż 1 minutę;
- 31)⁹ pojazd – środek transportu przeznaczony do poruszania się po drodze oraz maszynę lub urządzenie do tego przystosowane, z wyjątkiem urządzenia wspomagającego ruch;

⁷ Art. 2 pkt 21b dodany ustawą z dnia 14.10.2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1997), która wchodzi w życie 5.12.2021 r.

⁸ Art. 2 pkt 23 w brzmieniu ustawy z dnia 30.03.2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 720), która wchodzi w życie 20.05.2021 r.

⁹ Art. 2 pkt 31 w brzmieniu ustawy z dnia 30.03.2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 720), która wchodzi w życie 20.05.2021 r.

- 32)¹⁰ pojazd silnikowy – pojazd wyposażony w silnik, z wyjątkiem motoroweru, pojazdu szynowego, roweru, wózka rowerowego, hulajnogi elektrycznej, urządzenia transportu osobistego i wózka inwalidzkiego;
- 33) pojazd samochodowy – pojazd silnikowy, którego konstrukcja umożliwia jazdę z prędkością przekraczającą 25 km/h; określenie to nie obejmuje ciągnika rolniczego;
- 34) pojazd wolnobieżny – pojazd silnikowy, którego konstrukcja ogranicza prędkość jazdy do 25 km/h, z wyłączeniem ciągnika rolniczego;
- 35) pojazd członowy – zespół pojazdów składający się z pojazdu silnikowego złączonego z naczepą;
- 35a)¹¹ pojazd nienormatywny – pojazd lub zespół pojazdów, którego naciski osi wraz z ładunkiem lub bez ładunku, wymiary lub rzeczywista masa całkowita wraz z ładunkiem lub bez niego są większe od dopuszczalnych przewidzianych w przepisach niniejszej ustawy;
- 35b) ładunek niepodzielny – ładunek, który bez niewspółmiernie wysokich kosztów lub ryzyka powstania szkody nie może być podzielony na dwa lub więcej mniejszych ładunków;
- 35c) pilot – osobę odpowiedzialną za zapewnienie bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz minimalizację utrudnień w ruchu drogowym w czasie przejazdu pojazdu;
- 36) pojazd specjalny – pojazd samochodowy lub przyczepę przeznaczone do wykonywania specjalnej funkcji, która powoduje konieczność dostosowania nadwozia lub posiadania specjalnego wyposażenia; w pojeździe tym mogą być przewożone osoby i rzeczy związane z wykonywaniem tej funkcji;
- 37) pojazd używany do celów specjalnych – pojazd samochodowy przystosowany w sposób szczególny do przewozu osób lub ładunków, używany przez Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej, Policję, Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencję Wywiadu, Służbę Kontrwywiadu Wojskowego, Służbę Wywiadu Wojskowego, Centralne Biuro Antykorupcyjne, Służbę Ochrony Państwa, Straż Graniczną, Służbę Celno-Skarbową, jednostki ochrony przeciwpożarowej, Inspekcję Transportu Drogowego i Służbę Więzienną;
- 38) pojazd uprzywilejowany – pojazd wysyłający sygnały świetlne w postaci niebieskich świateł błyskowych i jednocześnie sygnały dźwiękowe o zmiennym tonie, jadący z włączonymi światłami mijania lub drogowymi; określenie to obejmuje również pojazdy jadące w kolumnie, na której początku i na końcu znajdują się pojazdy uprzywilejowane wysyłające dodatkowo sygnały świetlne w postaci czerwonego światła błyskowego;
- 39) pojazd zabytkowy – pojazd, który na podstawie odrębnych przepisów został wpisany do rejestru zabytków lub znajduje się w wojewódzkiej

¹⁰ Art. 2 pkt 32 w brzmieniu ustawy z dnia 30.03.2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 720), która wchodzi w życie 20.05.2021 r.

¹¹ Art. 2 pkt 35a w brzmieniu ustawy z dnia 18.12.2020 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 54), która wchodzi w życie 13.03.2021 r.

- ewidencji zabytków, a także pojazd wpisany do inwentarza muzealiów, zgodnie z odrębnymi przepisami;
- 40) samochód osobowy – pojazd samochodowy przeznaczony konstrukcyjnie do przewozu nie więcej niż 9 osób łącznie z kierowcą oraz ich bagażu;
 - 41) autobus – pojazd samochodowy przeznaczony konstrukcyjnie do przewozu więcej niż 9 osób łącznie z kierowcą;
 - 41a) autobus szkolny – autobus przeznaczony do przewozu dzieci do szkoły, barwy pomarańczowej, oznaczony z przodu i z tyłu prostokątnymi tablicami barwy białej, z napisem barwy czarnej „autobus szkolny”;
 - 42) samochód ciężarowy – pojazd samochodowy przeznaczony konstrukcyjnie do przewozu ładunków; określenie to obejmuje również samochód ciężarowo-osobowy przeznaczony konstrukcyjnie do przewozu ładunków i osób w liczbie od 4 do 9 łącznie z kierowcą;
 - 42a) ciągnik samochodowy – pojazd samochodowy przeznaczony konstrukcyjnie wyłącznie do ciągnięcia przyczepy; określenie to obejmuje ciągnik siodłowy i ciągnik balastowy;
 - 42b) czterokołowiec – pojazd samochodowy przeznaczony do przewozu osób lub ładunków, z wyłączeniem samochodu osobowego, ciężarowego i motocykla, którego masa własna nie przekracza:
 - a) w przypadku przewozu rzeczy 550 kg,
 - b) w przypadku przewozu osób 400 kg;
 - 42c) czterokołowiec lekki – czterokołowiec, którego masa własna nie przekracza 350 kg i konstrukcja ogranicza prędkość jazdy do 45 km/h;
 - 43) taksówka – pojazd samochodowy, odpowiednio wyposażony i oznaczony, przeznaczony do przewozu osób w liczbie nie większej niż 9 łącznie z kierowcą oraz ich bagażu podręcznego za opłatą ustaloną na podstawie:
 - a) taksometru albo
 - b) aplikacji mobilnej, o której mowa w art. 13b ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz.U. z 2019 r. poz. 2140 oraz z 2020 r. poz. 875 i 1087);
 - 44) ciągnik rolniczy – pojazd silnikowy, którego konstrukcja umożliwia rozwijanie prędkości nie mniejszej niż 6 km/h, skonstruowany do używania łącznie ze sprzętem do prac rolnych, leśnych lub ogrodniczych; ciągnik taki może być również przystosowany do ciągnięcia przyczep oraz do prac ziemnych;
 - 45) motocykl – pojazd samochodowy dwukołowy kategorii L3e albo dwukołowy z bocznym wózkiem kategorii L4e, albo trójkołowy kategorii L5e o symetrycznym rozmieszczeniu kół, spełniający kryteria klasyfikacji dla pojazdów odpowiednio dla kategorii L3e albo L4e, albo L5e, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 168/2013 z dnia 15 stycznia 2013 r. w sprawie homologacji i nadzoru rynku pojazdów dwu- lub trzykołowych oraz czterokołowców (Dz.Urz. UE L 60 z 02.03.2013, str. 52, z późn. zm.);
 - 46) motorower – pojazd dwu- lub trójkołowy zaopatrzony w silnik spalinowy o pojemności skokowej nieprzekraczającej 50 cm³ lub w silnik elektryczny

- o mocy nie większej niż 4 kW, którego konstrukcja ogranicza prędkość jazdy do 45 km/h;
- 47) rower – pojazd o szerokości nieprzekraczającej 0,9 m poruszany siłą mięśni osoby jadącej tym pojazdem; rower może być wyposażony w uruchamiany naciskiem na pedały pomocniczy napęd elektryczny zasilany prądem o napięciu nie wyższym niż 48 V o znamionowej mocy ciągłej nie większej niż 250 W, którego moc wyjściowa zmniejsza się stopniowo i spada do zera po przekroczeniu prędkości 25 km/h;
- 47a) wózek rowerowy – pojazd o szerokości powyżej 0,9 m przeznaczony do przewozu osób lub rzeczy poruszany siłą mięśni osoby jadącej tym pojazdem; wózek rowerowy może być wyposażony w uruchamiany naciskiem na pedały pomocniczy napęd elektryczny zasilany prądem o napięciu nie wyższym niż 48 V o znamionowej mocy ciągłej nie większej niż 250 W, którego moc wyjściowa zmniejsza się stopniowo i spada do zera po przekroczeniu prędkości 25 km/h;
- 47b)¹² hulajnoga elektryczna – pojazd napędzany elektrycznie, dwuosiowy, z kierownicą, bez siedzenia i pedałów, konstrukcyjnie przeznaczony do poruszania się wyłącznie przez kierującego znajdującego się na tym pojeździe;
- 47c)¹³ urządzenie transportu osobistego – pojazd napędzany elektrycznie, z wyłączeniem hulajnogi elektrycznej, bez siedzenia i pedałów, konstrukcyjnie przeznaczony do poruszania się wyłącznie przez kierującego znajdującego się na tym pojeździe;
- 48) wózek inwalidzki – pojazd konstrukcyjnie przeznaczony do poruszania się osoby niepełnosprawnej, napędzany siłą mięśni lub za pomocą silnika, którego konstrukcja ogranicza prędkość jazdy do prędkości pieszego;
- 49) zespół pojazdów – pojazdy złączone ze sobą w celu poruszania się po drodze jako całość; nie dotyczy to pojazdów złączonych w celu holowania;
- 49a) kolejka turystyczna – zespół pojazdów składający się z ciągnika rolniczego, którego konstrukcja ogranicza prędkość jazdy do 25 km/h, albo pojazdu wolnobieżnego oraz przyczepy (przyczep) dostosowanej do przewozu osób, wykorzystywanych w ramach prowadzonej działalności w zakresie świadczenia usług turystycznych;
- 50) przyczepa – pojazd bez silnika, przystosowany do łączenia go z innym pojazdem;
- 51) przyczepa lekka – przyczepę, której dopuszczalna masa całkowita nie przekracza 750 kg;
- 52) naczepa – przyczepę, której część spoczywa na pojeździe silnikowym i obciąża ten pojazd;
- 53) masa własna – masę pojazdu z jego normalnym wyposażeniem, paliwem, olejami, smarami i cieciami w ilościach nominalnych, bez kierującego;

¹² Art. 2 pkt 47b dodany ustawą z dnia 30.03.2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 720), która wchodzi w życie 20.05.2021 r.

¹³ Art. 2 pkt 47c dodany ustawą z dnia 30.03.2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 720), która wchodzi w życie 20.05.2021 r.

- 54) dopuszczalna masa całkowita – największą określoną właściwymi warunkami technicznymi masę pojazdu obciążonego osobami i ładunkiem, dopuszczonego do poruszania się po drodze;
- 55) rzeczywista masa całkowita – masę pojazdu łącznie z masą znajdujących się na nim rzeczy i osób;
- 56) dopuszczalna ładowność – największą masę ładunku i osób, jaką może przewozić pojazd, która stanowi różnicę dopuszczalnej masy całkowitej i masy własnej pojazdu;
- 57) nacisk osi – sumę nacisków, jaką na drogę wywierają koła znajdujące się na jednej osi;
- 58) VIN – numer identyfikacyjny pojazdu nadany i umieszczony przez producenta;
- 59) urządzenie rejestrujące – stacjonarne, przenośne albo zainstalowane w pojeździe albo na statku powietrznym urządzenie ujawniające i zapisujące za pomocą technik utrwalania obrazów naruszenia przepisów ruchu drogowego przez kierujących pojazdami;
- 60) kategoria pojazdu – klasyfikację pojazdu według wymagań homologacyjnych;
- 61) maksymalna masa całkowita – największą masę pojazdu obciążonego osobami i ładunkiem, określoną przez producenta pojazdu;
- 62) nowy pojazd – pojazd fabrycznie nowy, który nie był zarejestrowany;
- 63) państwo członkowskie – państwo członkowskie Unii Europejskiej, Konfederację Szwajcarską lub państwo członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- 64) pojazd kompletny – pojazd, który w celu spełnienia wymagań technicznych oraz uzyskania założonych cech użytkowych nie wymaga kompletacji;
- 65) pojazd marki „SAM” – pojazd zbudowany przy wykorzystaniu nadwozia, podwozia lub ramy, konstrukcji własnej;
- 66) pojazd produkowany w małych seriach – pojazd produkowany w limitowanej liczbie, określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 70zm ust. 1 pkt 3;
- 67) pojazd niekompletny – pojazd, który w celu spełnienia wymagań technicznych oraz uzyskania założonych cech użytkowych powinien przejść co najmniej jeden etap kompletacji;
- 68) pojazd skompletowany – pojazd, który w celu spełnienia wymagań technicznych oraz uzyskania założonych cech użytkowych powstał w wyniku co najmniej jednego etapu kompletacji;
- 69) pojazd z końcowej partii produkcji – pojazd będący częścią zapasów producenta, który nie spełnia wymagań technicznych z powodu zmiany warunków stanowiących podstawę do wydania świadectwa homologacji typu WE pojazdu albo świadectwa homologacji typu pojazdu, a świadectwo to utraciło ważność;
- 70) przedmiot wyposażenia lub część – rozumie się przez to układ, oddzielny zespół techniczny lub część, podlegające wymaganiom technicznym okreś-

lonym w dziale III, rozdziale 1a i 1b, przepisach Unii Europejskiej dotyczących badań homologacyjnych lub regulaminach EKG ONZ, przeznaczone do zastosowania w pojeździe;

- 71) świadectwo homologacji typu – świadectwo homologacji typu EKG ONZ, świadectwo homologacji typu pojazdu, świadectwo homologacji typu WE;
- 72) świadectwo homologacji typu EKG ONZ – dokument wydany przez właściwy organ państwa – strony Porozumienia dotyczącego przyjęcia jednolitych wymagań technicznych dla pojazdów kołowych, wyposażenia i części, które mogą być stosowane w tych pojazdach, oraz wzajemnego uznawania homologacji udzielonych na podstawie tych wymagań, sporządzonego w Genewie dnia 20 marca 1958 r. (Dz.U. z 2001 r. poz. 1135 i 1136), zwanego dalej „Porozumieniem”, stwierdzający, że typ przedmiotu wyposażenia lub części spełnia wymagania procedury homologacji typu EKG ONZ określone w regulaminach Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych (EKG ONZ) stanowiących załączniki do tego Porozumienia;
- 73) świadectwo homologacji typu pojazdu – dokument wydany przez właściwy organ Rzeczypospolitej Polskiej stwierdzający, że typ pojazdu spełnia wymagania procedury homologacji typu pojazdu;
- 74) świadectwo homologacji typu WE – dokument wydany przez właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej stwierdzający, że typ pojazdu, typ przedmiotu jego wyposażenia lub części, spełnia wymagania procedury homologacji typu WE;
- 75) typ przedmiotu wyposażenia lub części – oznaczenie przedmiotów wyposażenia lub części, spełniających tę samą funkcję w pojeździe, które nie różnią się od siebie pod względem istotnych cech mających wpływ na bezpieczeństwo ruchu drogowego lub ochronę środowiska, jeżeli wymagania określone w przepisach UE dotyczących badań homologacyjnych lub regulaminy EKG ONZ nie stanowią inaczej;
- 76) świadectwo dopuszczenia indywidualnego WE pojazdu – dokument wydany przez właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej stwierdzający, że pojazd spełnia odpowiednie warunki lub wymagania techniczne procedury dopuszczenia indywidualnego WE pojazdu;
- 77) świadectwo homologacji sposobu montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem – dokument wydany przez właściwy organ Rzeczypospolitej Polskiej stwierdzający, że sposób montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem oraz elementy tej instalacji spełniają wymagania procedury homologacji sposobu montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem;
- 78) typ pojazdu – oznaczenie pojazdów jednej kategorii pojazdu, które nie różnią się od siebie pod względem istotnych cech, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 70zm ust. 1 pkt 5;
- 79) wprowadzenie do obrotu – odpłatne albo nieodpłatne przekazanie pojazdu, przedmiotu wyposażenia lub części po raz pierwszy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej użytkownikowi;

- 80) wariant pojazdu – oznaczenie pojazdów jednego typu, które nie różnią się od siebie co najmniej pod względem istotnych cech, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 70zm ust. 1 pkt 5;
- 81) wersja pojazdu – oznaczenie pojazdów jednego wariantu, o kompletacji określonej w opisie technicznym typu pojazdu w świadectwie homologacji typu pojazdu albo świadectwie homologacji typu WE pojazdu;
- 82) tramwaj – pojazd przeznaczony do przewozu osób lub rzeczy zasilany energią elektryczną, poruszający się po szynach na drogach publicznych;
- 83) trolejbus – autobus przystosowany do zasilania energią elektryczną z sieci trakcyjnej;
- 84) blokada alkoholowa – urządzenie techniczne uniemożliwiające uruchomienie silnika pojazdu silnikowego i pojazdu szynowego, w przypadku gdy zawartość alkoholu w wydychanym przez kierującego powietrzu wynosi co najmniej 0,1 mg alkoholu w 1 dm³;
- 85) kalibracja blokady alkoholowej – ogół czynności służących wzorcowaniu blokady alkoholowej oraz regulacji tego urządzenia w sposób umożliwiający spełnienie wymagania, o którym mowa w pkt 84;
- 86) niezgodność – rozbieżność między danymi zgromadzonymi w centralnej ewidencji pojazdów, centralnej ewidencji kierowców albo centralnej ewidencji posiadaczy kart parkingowych a stanem prawnym ustalonym na podstawie dostępnych danych lub stanem faktycznym;
- 87)¹⁴ salon sprzedaży pojazdów samochodowych, przyczep lub motorowerów – osobę fizyczną, osobę prawną albo jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, prowadzące sprzedaż pojazdów samochodowych, przyczep lub motorowerów w lokalu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i autoryzowane przez producenta pojazdów samochodowych, przyczep lub motorowerów lub jego upoważnionego przedstawiciela. Dotyczy to także sprzedaży w lokalu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio prowadzonej przez producenta pojazdów samochodowych, przyczep lub motorowerów.

Spis treści

	Nb
1. Droga	1
2. Droga twarda	2
3. Droga publiczna	3
4. Drogi wewnętrzne	4
5. Autostrada	5
6. Droga ekspresowa	6
7. Droga dla rowerów	7
8. Pas ruchu dla rowerów	8
9. Śluza dla rowerów	9
10. Jezdnia	10
11. Pobocze	11

¹⁴ Art. 2 pkt 87 dodany ustawą z dnia 14.08.2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 1517), która wchodzi w życie 4.06.2021 r.

12. Chodnik	12
13. Skrzyżowanie	13
14. Przejście dla pieszych	14
15. Przystanek	15
16. Tunel	16
17. Szkada istotna	17
18. Obszar zabudowany	18
19. Strefa zamieszkania	19
20. Strefa ruchu	20
21. Uczestnik ruchu	21
22. Pieszy	22
23. Urządzenie wspomagające ruch	23
24. Kolumna pieszych	24
25. Kierujący	25
26. Kierowca	26
27. Profil kandydata na kierowcę	27
28. Profil kierowcy zawodowego	28
29. Szczególna ostrożność	29
30. Ustąpienie pierwszeństwa	30
31. Ruch kierowany	31
32. Niedostateczna widoczność	32
33. Wymijanie	33
34. Omijanie	34
35. Wyprzedzanie	35
36. Zatrzymanie pojazdu	36
37. Postój pojazdu	37
38. Pojazd	38
39. Pojazd silnikowy	39
40. Pojazd samochodowy	40
41. Pojazd wolnobieżny	41
42. Pojazd członowy	42
43. Pojazd nienormatywny	43
44. Ładunek niepodzielny	44
45. Pilot	45
46. Pojazd specjalny	46
47. Pojazd używany do celów specjalnych	47
48. Pojazd uprzywilejowany	48
49. Pojazd zabytkowy	49
50. Samochód osobowy	50
51. Autobus	51
52. Autobus szkolny	52
53. Samochód ciężarowy	53
54. Ciągnik samochodowy	54
55. Czterokołowiec	55
56. Czterokołowiec lekki	56
57. Taksówka	57
58. Ciągnik rolniczy	58
59. Motocykl	59
60. Motorower	60
61. Rower	61
62. Wózek rowerowy	62

63. Hulajnoga elektryczna	63
64. Urządzenie transportu osobistego	64
65. Wózek inwalidzki	65
66. Zespół pojazdów	66
67. Kolejka turystyczna	67
68. Przyczepa	68
69. Przyczepa lekka	69
70. Naczepa	70
71. Masa własna	71
72. Dopuszczalna masa całkowita	72
73. Rzeczywista masa całkowita	73
74. Dopuszczalna ładowność	74
75. Nacisk osi	75
76. VIN	76
77. Urządzenie rejestrujące	77
78. Kategoria pojazdu	78
79. Maksymalna masa całkowita	79
80. Nowy pojazd	80
81. Państwo członkowskie	81
82. Pojazd kompletny	82
83. Pojazd marki „SAM”	83
84. Pojazd produkowany w małych seriach	84
85. Pojazd niekompletny	85
86. Pojazd skompletowany	86
87. Pojazd z końcowej partii produkcji	87
88. Przedmiot wyposażenia lub część	88
89. Świadectwo homologacji typu	89
90. Świadectwo homologacji typu EKG ONZ	90
91. Świadectwo homologacji typu pojazdu	91
92. Świadectwo homologacji typu WE	92
93. Typ przedmiotu wyposażenia lub części	93
94. Świadectwo dopuszczenia indywidualnego WE pojazdu	94
95. Świadectwo homologacji sposobu montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem	95
96. Typ pojazdu	96
97. Wprowadzenie do obrotu	97
98. Wariant pojazdu	98
99. Wersja pojazdu	99
100. Tramwaj	100
101. Trolejbus	101
102. Blokada alkoholowa	102
103. Kalibracja blokady alkoholowej	103
104. Niezgodność	104
105. Salon sprzedaży pojazdów samochodowych, przyczep lub motorowerów	105

1 1. **Droga** to jedna z podstawowych definicji PrDrog (art. 2 pkt 1 PrDrog). Ma ona charakter horyzontalny i znajduje zastosowanie także w odniesieniu do innych aktów prawnych, np. DrPublU. Droga stanowi wydzielony pas terenu składający się z jezdni, pobocza, chodnika, drogi dla pieszych lub drogi dla rowerów, łącznie z torowiskiem

pojazdów szynowych znajdującym się w obrębie tego pasa, przeznaczony do ruchu lub postoju pojazdów, ruchu pieszych, ruchu osób poruszających się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch, jazdy wierzchem lub pędzenia zwierząt. Nie wszystkie elementy są obowiązkowe. Elementem obowiązkowym jest jezdnia. Aby dany teren gruntu zakwalifikować jako drogę, musi być on przeznaczony do celów ruchu drogowego, co odzwierciedla odpowiednie oznaczenie w ewidencji gruntów. Z uwagi na status prawny drogi dzielą się na drogi publiczne i drogi wewnętrzne. Podział ten ma charakter dychotomiczny. Zgodnie z art. 4 pkt 2 DrPublU droga oznacza budowlę wraz z drogowymi obiektami inżynierskimi, urządzeniami oraz instalacjami, stanowiącą całość techniczno-użytkową, przeznaczoną do prowadzenia ruchu drogowego, zlokalizowaną w pasie drogowym. Definicja ta stanowi jednak *lex specialis* w stosunku do definicji zawartej w PrDrog, która odnosi się do wszystkich kategorii dróg, a nie tylko publicznych. Drugim podziałem dróg jest podział na drogi twarde i drogi gruntowe.

Warto zwrócić uwagę, iż definicja drogi uległa zmianie w związku z nowelizacją (ustawa z 30.3.2021 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2021 r. poz. 720) wprowadzającej m.in. pojęcie urządzenia wspomagającego ruch (nowy art. 2 pkt 18a PrDrog). Jest to urządzenie lub sprzęt sportowo-rekreacyjny, przeznaczony do poruszania się osoby w pozycji stojącej, napędzane wyłącznie siłą mięśni. Mogą być to więc m.in. rolki, wrotki, deskorolka, hulajnoga i inne urządzenia lub sprzęt sportowo-rekreacyjny, napędzane siłą mięśni osoby poruszającej się tym urządzeniem.

2. **Droga twarda** (art. 2 pkt 2 PrDrog) to droga z jezdnią o nawierzchni bitumicznej, betonowej, kostkowej, klinkierowej lub brukowcowej oraz z płyt betonowych lub kamienno-betonowych, jeżeli długość nawierzchni przekracza 20 m. Drogi, które nie spełniają tych wymogów, są traktowane jako drogi gruntowe.

3. **Droga publiczna** (art. 2 pkt 1a PrDrog) to droga zaliczona na podstawie art. 1 DrPublU do jednej z kategorii dróg, z której może korzystać każdy, zgodnie z jej przeznaczeniem, z ograniczeniami i wyjątkami określonymi w tej ustawie lub innych przepisach szczególnych. Drogi publiczne ze względu na pełnione funkcje dzielą się na drogi krajowe, drogi wojewódzkie, drogi powiatowe oraz drogi gminne.

4. **Drogi wewnętrzne** (art. 2 pkt 1b PrDrog). Prawo o ruchu drogowym odsyła do art. 8 ust. 1 DrPublU. Są to drogi, drogi rowerowe, parkingi oraz place przeznaczone do ruchu pojazdów, niezaliczone do żadnej z kategorii dróg publicznych i niezlokalizowane w pasie drogowym tych dróg. Jest to wydzielony grunt, oznaczony w ewidencji gruntów i budynków jako droga, o ile nie stanowi on drogi publicznej. Są to drogi pełniące rolę uzupełniającą i porządkującą (wyr. WSA z siedzibą w Poznaniu z 7.8.2019 r., II SA/Po 482/19, Legalis). Drogami wewnętrznymi są np.: drogi osiedlowe, place pod dworcami kolejowymi, autobusowymi oraz pętle autobusowe. Są to także drogi dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych, dojazdowe do obiektów użytkowanych przez przedsiębiorców, place przed dworcami kolejowymi, autobusowymi i portami oraz pętle autobusowe. Drogami wewnętrznymi nie będą grunty zajęte pod wewnętrzną komunikację gospodarstw rolnych, leśnych oraz poszczególnych nieruchomości. Grunty te wlicza się do przyległego do nich użytku gruntowego. W konsekwencji nie będą one spełniały wymogu wyodrębnienia (zob. rozporządzenie

[Przejdź do księgarni →](#)